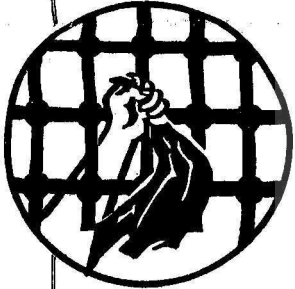

FAŞİST DİKTA KILIK DEĞİŞTİRİYOR

**DEMOKRASİ
İÇİN BİRLİK
AVRUPA
OLAĞANÜSTÜ
GENEL KURULU
22 KASIM'DA**

31 Ekim - 1 Kasım 1981 tarihlerinde toplanan DİB Avrupa Komitesi, örgüt içinde dışarıdan müdahalelerle yaratılan sorunlara çözüm bulmak üzere DİB Olağanüstü Avrupa Genel Kurulu'nun 22 Kasım 1981 tarihinde Paris'te toplanmasına karar vermiştir.

Daha önce toplanmış bulunan DİB Avrupa Temsilciler Kurulu, tüm ülke örgütlerinin olağanüstü genel kurullarını Eylül 1981 sonuna kadar toplamaları, yeni yönetim komiteleriyle Avrupa delegelerini seçmeleri, ayrıca genel kurul tarihindeki üye listelerini Avrupa Komitesi'ne iletmeleri, örgütsel ve mali yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmeleri direktifini vermiştir.

4 Temmuz 1981 tarihinde toplanmış bulunan Federal Almanya Olağanüstü Genel Kurulu'nda seçildiği bildirilen "komite"nin de, bu kongre sonuçlarının geçerli sayılabilmesi için, Temsilciler Kurulu direktiflerini yerine getirmesi gerektiği bildirilmişti. Federal Almanya örgütü adına hareket eden "komite", kendisine daha sonra iki kez daha mehil verildiği halde örgütsel yükümlülüklerini yerine getirmediği için Avrupa Olağanüstü Genel Kurulu'nun toplanması gecikmiş, son olarak 7 Kasım tarihine kadar bir mehil daha verilmiştir.

22 Kasım 1981'de DİB Avrupa Olağanüstü Genel Kurulu, örgütsel yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmiş ülke örgütlerinin delegelerinin katılımıyla toplanacaktır.

Bilindiği gibi, DİB içindeki anlaşmazlık, TEK CEPHE Gazetesi'nin 8. sayısında, anti-faşist cephe de geniş güçlerin birliğinin savunulması ve Federal Almanya'ya yerleşmiş bir TIP yöneticisinin parti içinde kendi grubuna karşı gördüğü kimseleri DİB hareketinden de dışlayıcı baskılar yapmaya kalkışmasının eleştirilmesi üzerine Behice Boran'ın gösterdiği tepkiyle başlamıştı.

(Devamı 3. sayfada)

BİR YILDAN BERİ TÜRKİYE HALKLARINA KAN KUSTURAN FAŞİST DİKTATÖRLÜK, İKİNCİ YILINA GİRERKEN "DEMOKRASİYE GEÇİŞ SÖRECİ" KOMEDİSİNİ SAHNEYE KOYARAK KILIK DEĞİŞTİRMEYE BAŞLADI. BUNUN "İLK ADIMI" OLARAK "DANIŞMA MECLİSİ" ADI ALTINDA 160 KİŞİLİK BİR SALLABAŞLAR MECLİSİ FAALİYETE GEÇİRİLİRKEN, ÜTE YANDAN DA DAHA YENİ ANAYASA ÜZERİNDE GÖSTERMEK İÇİN ÇALIŞIMLAR DAHI BAŞLAMADAN, YENİ REJİMİN KURUMLARI OLUŞTURULMAGA BAŞLANDI. GEREK CUNTA ŞEFİ EVREN'İN ÇEŞİTLİ KONUŞMALARINDA YAPTIĞI AÇIKLAMALAR, GEREK MGK'YE YAKIN HORRİYET GAZETESİ YAZARI CONEYT ARÇAYOREK'İN 8 EKİM 1981 TARİHLİ YAZISI, TÜRKİYE'DE KURULMASI DOŞÖNÖLEN PARLAMENTÖR FAŞİZM'İN MEKANİZMASINI YETERİNCE AÇIKLIĞA KAVUŞTURUYOR. BU YAPI, AŞAĞIDAKİ TABLODA AÇIKÇA GÖRÜLMEKTEDİR.

Evren, 23 Ekim 1981 günü olağanüstü emniyet kordonu altında açılan "Danışma Meclisi"nde yaptığı konuşmada, yeni kurulacak "parlament" rejiminin, aslında "başkanlık sistemi" adı altında bir şef sistemi olacağını söyle vurguluyordu:

"Devletin başı olan makamın bir protokol makamı görünümünde bırakılmayacağını, kararnameleleri imza ile mükellef bir makam olmayacağını, bir meklemimizde komünizm ve dini esaslara dayalı bir parti kurulamayacağını, kişi hak ve özgürlüklerinin hudutsuz olmayacağını da hatırdan çıkarmamız gerektiğini vurgulamak isterim."

"Danışma Meclisi'ne parlamenter faşizmin anayasasını hazırlama direktifi veren ve kendisini yeni dönemin de şefliğine aday gören Evren, tüm diktatörler gibi, can korkusu içindedir. Geçen yıl vatandaşların arasına elini kolunu sallayarak girebilmekle övünen Evren, şimdi gittiği her yerde kat kat emniyet kordonu kurdurmaktadır.

Özellikle ABD uşağı Enver Sedat'ın öldürülmesinden sonra bu güvenlik önlemleri had safhaya çıkarılmıştır. 12 Ekim günü Ankara'da Atatürk ve Tarım Haftası için Ziraat Fakültesine gelirken alınan olağanüstü önlemleri, Evren aynen 14. Louis'nin "Devlet benim!" zihniyetiyle izah etmiştir: "İnanın bu emni-

(Devamı 2. - 3. sayfada)

PARLAMENTER FAŞİZMİN ŞEMASI

DEVLET BAŞKANLIĞI

"Protokol makamı" olmayacak, devleti fiilen yönetecektir. Hükümeti doğrudan, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ı dolaylı denetleyip direktif verecektir. Meclis'e rağmen olağanüstü hal ilan edebilecek, gerekirse Meclis'i dağıtabilecektir. Ayrıca, ABD Cumhurbaşkanı'nın Beyaz Saray'daki danışmanları gibi, Çankaya'da Genel Sekreterliğe bağlı genişletilmiş ihtisas komisyonları şef'e akıl hocalığı yapacaktır.

MİLLİ GÜVENLİK KURULU

Kuvvet ve ordu komutanlarından oluşan MGK hükümete stratejik emir ve direktif verecektir. Devlet Başkanı, MGK aracılığıyla hem orduya, hem hükümete hükmedecektir.

CUMHURİYET DİVANİ

Cumhuriyet Senatosu kaldırılarak onun yerine 50-100 Atatürkçü'den Cumhuriyet Divanı kurulacaktır. Meclis'i denetleyecektir.

YOKSEK DENETLEM KURULU

Esasen kurulmuş bulunmaktadır. Devlet Başkanı'nın emrinde devlet kurumlarını, KIT'leri, sendika ve dernekleri denetleyecektir.

YOKSEK ÖĞRETİM KURULU

Üniversite dışından Devlet Başkanı'nın a-tamasıyla kurulan kurum, bilimsel yaşamı şef'in ideolojisine tabi kılacaktır.

VE KUKLA BİR MECLİS

Üye sayısı 450'nin altına düşürülerek, sadece Atatürkçü partilerden oluşan bir sallabaşlar meclisi olacaktır.

BİRLİK SORUNU

12 EYLÜL'ün yıldönümünde faşist cuntayı protesto etmek ve insanlık dışı uygulamalarını sergilemek üzere Avrupa'nın çeşitli köşelerinde düzenlenen eylemler bir gerçeği daha ortaya koydu: Darbe sonrasında tüm örgütler her fırsatta anti-faşist birliğin gerçekleştirilmesi zorunluluğunu vurguladıkları halde, "faşist cunta'yı protesto" gibi son derece somut bir eyleme bile bu birlik sağlanamamıştır. Türkiye'de faşizm tüm komünistleri, demokratları ve yurtseverleri idam sehpalarının ve işkence tezgahlarının gölgesinde baskı cenderesinden geçirirken, yurt dışında bulunan Türkiye'li örgütlerin, sahip oldukları geniş olanaklara rağmen, böylesi bir dayanıklılık içinde bulunmaları, hesabı kolay verilemeyecek bir sorumsuzluk örneğidir.

EYLEM' ve cephe birliğinin sağlanamamasında en büyük engellerden biri, siyasal birlik sorunu ile anti-faşist birlik sorununun birbirine karıştırılmasıdır. Kimi örgütlerin, ister siyasal planda olsun, ister demokratik mücadele planında olsun, kendi dışındaki örgütlere üstünlük ve "önderlik" taslamaları, eşitlik ve karşılıklı saygı ilkelerini hiçe saymaları, ortak hedeflere yönelik eylem birliğinin gecikmesinde rol oynayan diğer bir etkidir.

Herseyden önce siyasal birlik sorununa, 12 Eylül Darbesi sonrası koşullarında yeni bir açıklık getirmek gerekmektedir. Bugün Türkiye işçi sınıfının siyasal hareketi ne tek başına bir örgüt tarafından, ne de "bilimsel sosyalist platformda" sadece kendilerini gören üç parti tarafından temsil edilmektedir. Bugün ne nitel olarak, ne de nicel olarak hiçbir partinin veya partiler grubunun böyle bir iddiaya hak kazandıracak özelliklere sahip olmadıkları, bir yıllık faşist baskı uygulamasının sonuçlarıyla belli olmuştur. Şu halde, Türkiye işçi sınıfı siyasal hareketinin birliği, sadece üç partiyi sınırlı olmadığı gibi, onların başı çekmesi koşullarına da bağlı değildir.

Devrimci hareketimiz için geçerli tek KOMÜNİST PLATFORM vardır ve bu platformda yer almak kimsenin, hiçbir örgütün önceliğinde, ayrıcalığında ve tekelinde değildir. Kendisini komünizm davasına adanmış ve proleter enternasyonalizmi ilkesini benimsemiş tüm Türkiye'li devrimci örgütlerin ve kişilerin bu platformda eşit şekilde yer alma hakkı vardır.

ANTI-FAŞİST birlik konusunda da şu açıklığa varmak gerekiyor: Bugün, birkaç örgüt dışında, yurt dışındaki tüm Türkiye'li örgütler, Cunta'nın faşist niteliğini teşhir etmek, "demokrasie dönüş" aldatmacası karşısında dünya kamuoyunu uyarmak ve gerçek bir çözüm için devrimci demokratik halk iktidarı hedefini göstermek, Kürt ulusunun kendi yazgısını belirleme hakkını savunmak, idam ve işkencelere karşı kampanyalar örgütlemek, Cunta'ya her türlü mali, ekonomik ve askeri yardımı engellemek gibi somut hedefleri paylaşmaktadır. 12 Eylül yıldönümünde yayınlanan bildiri bu bunun somut göstergesidir.

Böyle olduğu halde, Ağustos 1981'de TKP MK Plenumuna sunulan bir raporda şöyle deniliyor: "Yurt dışındaki işçilerimizin yığın örgütleri, bunların çalışmalarına yardımcı olma işi de özellikle üç parti arasında çözümlenmesi gereken bir sorun olarak gündemde duruyor. DİB-FAK, Gerçek ADK ve FİDEF arasında eylem birliğinden de öte tam bir birlik yolunda atılacak adımları komünistler destekleyeceklerdir." (s.41)

YURT dışındaki işçilerin yığın örgütlerini sadece bu üç örgütten ibaret sayan ve anti-faşist birliği diğer iki örgütten "tam birlik" adına FİDEF içinde erimesi olarak gören bu anlayış TIP merkez kliğine de egemen olmuştur. Nitekim bu anlayışları ki, DİB Almanya örgütünün bu yolda likide edilmesine, aynı kişiler tarafından bölücü müdahalelerle çanak tutulmuştur.

TIP Merkez Klığı, siyasal birlik sorunu ile anti-faşist birlik sorununun birbirine iyice karıştığı için, Boran'ın DİB üyelerine yolladığı bir sarı mektupta, TIP içinde kendisine muhalif olan parti yöneticilerini dahi anti-faşist birliğin dışında tutacak bir tutarsızlığa sürüklennmiştir.

Örgütsel bağımsızlığa sahip Avrupa çapında bir örgüt olan Demokrasi İçin Birlik'in defalarca tekrarlanmış olan görüşü nettir: Demokratik örgütler arasında eylem birlikleri yada kalıcı anti-faşist birlik, herhangi bir veya birkaç siyasal grubun tepeden inme direktifleriyle, biri lehine diğerlerini likide edecek şekilde gerçekleştirilemez.

Kalıcı birlik, ancak, yukarıda belirlenen somut hedefler uğruna mücadele etmeyi kabul eden ve diğer örgütleri veya grupları dar klık hesapları uğruna çeşitli etiketler takarak dışlama bölücüliğüne kapılmamış olan tüm anti-faşist örgütler arasında, kendi özgür iradeleriyle, eşitlik ve karşılıklı saygı temeli üzerine kurulacaktır.

Örgüt

12 EYLÜL YILDÖNÜMÜ VE
DRAPEAU ROUGE ŞENLİĞİ

12 Eylül faşist askeri darbesinin yıldönümüne raslayan günler, yurt dışındaki Türkiye'li demokrasi güçleri açısından son derece hareketli geçmiştir. Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi, bu kara yıldönümü dolayısıyla bir bildiri yayınlayarak dünya kamuoyunun dikkatini bir kez daha Türkiye'deki baskılara çekmiştir.

DİB-AK'ın bu bildirisinin geniş bir özeti 6-7. sayfalarımızda yer almaktadır.

Öte yandan, DİB Belçika Örgütü de, 12 Eylül'ün yıldönümü nedeniyle, Faşist Dikta Altındaki Tek Avrupa Ülkesi: Türkiye" adı altında Fransızca bir belge yayınlamıştır.

Türkiye'de bir yıldır faşist dikta tarafından uygulanan baskıların belgelerle ortaya konduğu bu önemli dosya, önce 5-6 Eylül 1981 tarihlerinde Brüksel'de Belçika Komünist Partisi'nin düzenlediği Le Drapeau Rouge Şenliği sırasında, daha sonra 10 Eylül günü Türkiye'de İnsan Haklarının Korunması İçin Belçika

ka Komitesi'nin düzenlediği basın toplantısı sırasında dünya demokrasi güçlerine sunulmuştur. Dosya, ayrıca, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu üyeleriyle, diğer insan hakları örgütlerinin yöneticilerine de iletilmiştir.

Le Drapeau Rouge Şenliği'nde Demokrasi İçin Birlik adına iki Üniteden oluşan bir stand açılmıştır. "Faşist Dikta Altındaki Tek Avrupa Ülkesi: Türkiye" dövizleri altında, Türkiye'deki cinayetler, idamlar, işkenceler, tutuklamalar rakamlarla teğhir edilmiştir. DİB Standı'nda ayrıca Tür-

kiye'deki çeşitli baskıları ortaya koyan çeşitli dillerde yayınlar sergilenmiştir.

DİB üyeleri, ayrıca Şenlik Yeri'nde ziyaretçilere döner kebapla Türkiye mutfağından çeşitli örnekler ikram etmişlerdir.

BRÜKSEL BARIS YORUYOSO

DİB Belçika Örgütü, 25 Ekim 1981 tarihinde Brüksel'de düzenlenen Nükleer Silahsızlama ve Barış Yürüyüşü'nün hazırlıklarına da aktif olarak katılmıştır. Yürüyüşün duyurularını

12 Eylül darbesinin yıldönümü dolayısıyla Brüksel'deki Uluslararası Basın Merkezi'nde Türkiye'de İnsan Hakları'nın Korunması İçin Belçika Komitesi'nin düzenlediği basın toplantısında Sosyalist Milletvekili Claude Dejard (soldan birinci) ve Komite Başkanı eski sosyalist bakanlardan P. Vermeulen de birer konuşma yaptı.

FAŞİST DİKTA KILIK DEĞİŞTİRİYOR

(Baş 1. sayfada) iki yıldan az da sürse, askeri faşist diktanın yerini eninde sonunda parlamenter faşizmin alması egemen çevrelerin gündemindedir. Esasen "demokrasie geçiş" görüntüsü altında alınan tüm yeni önlemler de, bu parlamenter faşizm anlayışının damgasını taşımaktadır.

Örneğin, Evren 67 ilin muhtarlarını kabul ederken yaptığı bir konuşmada, köy muhtarlarının da seçimle değil "atama"yla belirlenmesinden bahsetmekte, en küçük köy birimlerine kadar yayılan bu demokratik yapıyı da ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Artık, Türkiye'nin stratejik önemi gibi gereklerin ardına gizlenerek cuntacıların faşizmi kurumsallaştırma çabalarının ortbas etmenin de olanağı kalmamıştır.

Cunta'nın mutemet Ataturkçüsü olarak "Danışma Meclisi"ne giren ve göstermelik bir seçimle "Danışma Meclisi" Başkanlığı'na getirilen Sadi İrmak, yeni anayasasının çıkması için iki yıllık bir süreden bahsetmektedir.

Ancak bu hazırlık süresi

iki yıldan az da sürse, askeri faşist diktanın yerini eninde sonunda parlamenter faşizmin alması egemen çevrelerin gündemindedir. Esasen "demokrasie geçiş" görüntüsü altında alınan tüm yeni önlemler de, bu parlamenter faşizm anlayışının damgasını taşımaktadır.

Örneğin, Evren 67 ilin muhtarlarını kabul ederken yaptığı bir konuşmada, köy muhtarlarının da seçimle değil "atama"yla belirlenmesinden bahsetmekte, en küçük köy birimlerine kadar yayılan bu demokratik yapıyı da ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Artık, Türkiye'nin stratejik önemi gibi gereklerin ardına gizlenerek cuntacıların faşizmi kurumsallaştırma çabalarının ortbas etmenin de olanağı kalmamıştır.

Cunta'nın mutemet Ataturkçüsü olarak "Danışma Meclisi"ne giren ve göstermelik bir seçimle "Danışma Meclisi" Başkanlığı'na getirilen Sadi İrmak, yeni anayasasının çıkması için iki yıllık bir süreden bahsetmektedir.

Ancak bu hazırlık süresi

bütün şiddetiyle sürmekte-dir.

Nitekim, 3 yıldan az hapis cezalarının temiz edilememesinin kurbanı gazeteci Lütfi Ofaz, 1,5 yıllık mahkumiyetini çekmek üzere 21 Ağustos'ta hapse sokulmuştur.

Arayış Dergisi Yazı İşleri Müdürü Ö. Nahit Duru ve Bakış Dergisi Yazı İşleri Müdürü Mehmet Kazım Kara MGK'nin 52 sayılı bildirisine aykırı yayından 2,5 ay hapse mahkum edilmişlerdir.

Ayrıca, Milli Gazete yazarlarından Sadık Albayrak 16 ay hapis ve 5 ay sürgüne, Gençlik Ünyası sorumlusu Erhan Tuzgan 8 yıl, 9 ay hapse, Sürekli Devrim Dergisi sorumlusu Uğur Tekin 7,5 yıl hapis, 2,5 yıl sürgüne mahkum olmuşlardır.

Cunta yönetiminin ateşli destekçisi Terziman Gazetesi bile, siyasal partilerin kapatılmasını eleştirdiği için İstanbul sıkıyönetim komutanlığının gazabına uğrayarak süresiz kapatılmıştır.

Tüm vatandaşların bilgisayarıyla fişleneceği, olağanüstü hal kanununun çıkarılacağı, Devlet Güvenlik mahkemelerinin yeniden kurulacağı da "demokrasie geçiş" sürecinin müjdeleri arasında yer alıyor...

Şimdi "Danışma Meclisi"ne düşen, Cunta'nın bu uygulamalarını ve Evren Paşa'nın direktiflerini, "anayasa" adı altında sistematize edip tek metin haline sokmak olacaktır.

nın dağıtımı ve afişlemesi çalışmalarında fiilen yer alan DİB-BK'nin lokalinde ayrıca, yürüyüş'ten önce, nükleer bombanın trajik sonuçları üzerine bir film gösterisi de yapılmıştır.

25 Ekim günü yapılan yürüyüşe ise, DİB Belçika Örgütü, "Türkiyeli İşçiler" ve "Kürdistanlı İşçiler flamaları ardında diğer demokratik örgütlerle birlikte katılmıştır. Bu kortejde yer alan örgütler şunlardır: TEKOŞER (Belçika'daki Kürt İşçi ve Öğrenciler Birliği), Devrimci İşçi Sempatizanları, Gerçekle Dayanışma Belçika Komitesi, Türkiyeli İşçiler Kültür Merkezi, Demokratik Halk Kültür Derneği (Gent) ve Heusden-Zolder Halk Gençlik Birliği.

Yedi Örgüt adına ortak yayınlanan ve yürüyüş sırasında Türkçe, Fransızca ve Flamanca dillerinde dağıtılan bildiriye Belçika demokrasi güçlerine şu çağrıda bulunulmuştur:

"Nükleer silahlanma yarısının tüm Avrupa'ya, hatta tüm yerküresini tehdit ettiği bir ortamda Belçika demokrasi güçlerinin düzenlediği 25 Ekim 1981 Yürüyüşü'nü Türkiye'li ve Kürdistan'lı İşçiler adına selamlıyoruz.

"ABD emperyalizmi, nükleer silahlanmayı tırmandırmanın yanı sıra, bugün, dünyanın dört bir yanında ulusların bağımsızlık ve

Belçika Komünist Partisi'nin düzenlediği Le Drapeau Rouge Şenliği'nde Demokrasi İçin Birlik standı ve büfesi

özgürlüğünü tehdit eden kompoları birbiri ardına sahneye koymaktadır. Bu çağışma odaklarından biri de hiç şüphesiz Ortadoğu'dur.

"İran'daki Üslerininkülmüşünden sonra bu bölgedeki çıkarlarını sürdürülebilmek için ABD Türkiye'ye yeniden el atmış, 12 Eylül 1980 darbesiyle ülkemizde faşist askeri diktatörlük kurulmuştur.

"Darbeden sonra bir yandan IMF'nin dayatmaları süngü zoruyla uygulamaya konulmuş, ilerici sendikalar kapatılarak, grev ve toplu sözleşme hakları askıya alınarak, ücretler dondurularak, yaşam emekçi kitleleri için cehennem haline getirilmiştir.

"Öte yandan, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı topraklarında ABD üsleri yeniden açılmıştır. Basra Körfezi'ni tehdit eden ABD Çevik Müdahale Gücü'nün Türkiye'de üslendirilmesi de gündemdedir.

"ABD'den destekli Evren Cuntası bu sömürü ve bağımlılık politikasını sürdürülebilmek için misli görülmemiş bir terör uygulamaktadır. Bir yılda 200.000'den fazla devrimci, yurtsever ve demokrat tutuklanmış, 10 militan idam edilmiş, 600'den fazla direnişçi sokaklarda kurşunlanarak ve ya işkence altında katledilmiştir. HÂLÂ 3.000'e yakın

siyasal tutuklu idam talebiyle yargılanmaktadır.

"Avrupa kamuoyunu yanıltmak için göstermelik 'Danışma Meclisi'nin kurulmasından bir gün sonra tüm siyasal partiler feshedilmiştir. Bu da, 'Danışma Meclisi'nin demokrasiye geçişi sağlamak için değil, faşist diktatörlüğü kurma amaçları için kurulduğunu kanıtlamaktadır.

"Türkiye Kürdistanı'nda ulusal baskı kitlesel kıram düzeyine ulaşmıştır.

"Türkiye'li ve Kürdistan'lı işçiler olarak, Avrupa demokrasi güçlerini bu

baskı ve zulüm rejimini tecrit ve mahkum etmeye, Türkiye halklarının anti-emperyalist, anti-faşist, anti-göçmenist mücadelesiyle aktif dayanışmaya çağırıyoruz.

"Yunanistan seçimlerinden sonra Avrupa'nın güneydoğusunda ABD emperyalizminin ve militarizminin son köprübaşı olarak Türkiye kalmıştır.

"Faşist askeri cuntanın yıkılması, sadece Türkiye halklarının demokratik mücadelesinin değil, aynı zamanda Avrupa demokrasi güçlerinin de zaferi olacaktır."

AVRUPA OLAGANÜSTÜ GENEL KURULU

(Baş tarafı 1. sayfada)

DİB'in eskiden TIP'li olan üyelerine yolladığı bir sarı mektupta Boran, DİB'in demokratik örgüt niteliğini ve örgütsel bağımsızlığını hiçe sayarak, TEK CEPHE'deki açıklamalara şu ifadelerle saldırmıştı:

"Cunta'ya karşı olmak, Cunta'ya karşı mücadelede eylem birliği, cephe birliği için ilk şartsa da yeterli şart değildir. (...) TIP organlarını, yetkilerini tanımayan, kendi hizip çıkarları için parti birliğinin kuyusunu kazanlarla da birlik olunamaz."

Boran, bununla da kalmamış, DİB içindeki yandaşlarına, TEK CEPHE'nin dağıtım ve satışının engellenmesi direktifi vermişti.

"TIP organlarını, yetkilerini kimin tanımadığını", "kendi hizip çıkarları için parti birliğinin kuyusunu kazanlar"ın kimler olduğunu tesbit etmek DİB'in örgütsel işlevlerinin dışındadır. Bu, TIP'in kendi iç sorunudur.

Ancak DİB yönetimi, bir parti'nin iç sorunlarının, demokratik, anti-faşist mücadele planına getirilmesine, bir parti içinde belirmiş bir görüş ayrılığında taraf olanlardan birinin diğerini cepheden dışlamaya kalkışmasına karşıdır.

Demokrasi İçin Birlik Olağanüstü Avrupa Genel Kurulu, DİB'in bağımsız bir anti-faşist örgüt olarak mücadelesini sürdürmesi savı ile, onun TIP içerisindeki gruplardan birinin örgütsel ve politik disiplini içinde kapalı bir örgüt haline dönüştürülmesi savı arasında tercih yapmak durumundadır.

DİB-AK, sorunun açıklık kazanması ve Boran'ın iddialarının ve suçlamalarının DİB delegelerince doğru değerlendirilebilmesi için, TIP Merkez Yönetim Kurulu'ndaki taraflardan her ikisinin sözcülerine de Olağanüstü Kongre'de eşit şekilde söz hakkı tanımayı kararlaştırmıştır.

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA KOMİTESİ YAYIN ORGANI
SAYI: 11 • Ey-Ek. 1981 • 1 DM • 24 sayılı abone: 20 DM
• Yazı İşleri: DİB - BK - BP 1344 - 1000 Bruxelles - Belçika - Tel: (32-2) 230 34 72 • Abone ve Dağıtım: DİB - PAK - Oststrasse 135 - 4 Düsseldorf 1 - Federal Almanya - Tel: (49-211) 325 759 • Konto No: Telli - Kreissparkasse - Düsseldorf 102 29 70 - BLZ 301 502 00

haberleri

DEV BARİŞ YÜRÜYÜŞLERİ

"Atom tehdidine beraber karşı koyalım!", "Avrupa'da Gerginliği Azaltma ve Silahsızlanma İçin!" sloganları altında gerçekleştirilen Bonn Barış Yürüyüşü, özellikle burjuva basın ve televizyonun tüm karaçalma çabalarına rağmen, tüm tahminleri de aşan kitlesel bir katılımla gerçekleşti.

En iyimser tahminlere göre 150 bin kişinin katılımı beklenirken, 3 bin' in üzerinde otobüs, 41 özel tren ve özel araçlarla 10 Ekim'in ilk saatlerinden itibaren Bonn'a akın eden 300 bin barışsever, Federal Almanya tarihinin en büyük mitingini yaptılar. milyonlarca Almanyalının ve dolayısıyla Avrupalının barış özlemini haykardılar.

9 Ekim'de muhalefetin bir öneriyle ve bir nevi "güvenoylaması" biçiminde parlamentoda açılan görüşmede, SPD Başkanı Willy Brandt ile Başbakan Helmut Schmidt arasında bu konudaki görüş ayrılığı iyice belirginleşti. Muhalefet sözcüsü Kohl, "bu yürüyüşün bir halk cephesi oluşturmanın ilk adımı" olduğunu ileri sürerken, Schmidt, yürüyüşün "hükümetin politikasına karşı yapıldığı" gerekçesiyle, yürüyüşe katılacaklarını daha önceden bildiren kendi partisine mensup 51 milletvekili engellemeye çalışıyordu.

Ancak SPD milletvekillerinin de

katıldıkları mitingde konuşmacılardan SBP sol kanadını temsil eden Presidium üyesi Erhard Eppler, "barış hareketinin tek yanlılığı" suçlamalarını şöyle yanıtladı: "Barış hareketinin istemlerinin Sovyetler Birliği'ne değil de Federal Almanya Hükümetine yönelik olmasının nedeni gayet basittir: Bizlerin seçtiği hükümet, Federal Alman Hükümeti'dir, Sovyet Hükümeti değil. Bu bakımdan muhatabımız da Alman Hükümetidir."

Bonn Yürüyüşü'nü, daha sonra, Madrid, Roma, Oslo, Tokyo, Viyana, Londra, Paris ve Brüksel barış yürüyüşleri izlemiştir.

Londra ve Brüksel yürüyüşleri de, 2. Dünya Şavaşı sonrasında en büyük kitlesel gösterisi haline dönüşmüştür.

25 Ekim'de Brüksel'de yapılan yürüyüşe ülkenin flaman ve walon bölgelerinden gelen 200 bin'i aşkın barışseverle birlikte diğer ülkelerin barış delegeleri ve Belçika'daki göçmen işçiler de kitle halinde katılmıştır.

Yürüyüşten önce, gösteriyi örgütleyen Barış ve Kalkınma İçin Belçika Ulusal Eylem Komitesi (CNAPD-VAKA)'nın başkanları Belçika Dışişleri Bakanı'nı ziyaret ederek, Belçika'ya Pershing-II ve Cruise füzelerinin yerleştirilmesi yolundaki ABD önerisinin reddedilmesini istemişlerdir.

Özal: Körfezin kapısını actık sonu iyi gelecek

ZİYARETİN PERDE ARKA

Basra Körfezi'ne köprü kuruldu

HEM AVRUPA ÖLKESİ OLMAK, HEM DE AVRUPA İNSAN HAKLARI BİLDİRGE-
Sİ'NDEKİ TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ AYAKLAR ALTINA ALMAK... TOR-
KIYE'NİN STRATEJİK ÖNEMİ UGRUNA AVRUPA HOKOMETLERİ CUNTA'NIN
AVFASİST UYGULAMALARINI NE KADAR GÖRMEZLİKLENDİRİRSE GELİRSE GELSİN, AV-
RUPA DEMOKRASİ GÖÇLERİ, O GÖÇLERİN PARLAMENTOLARDAKİ TEMSİLCİ-
LERİ BU İKİYOZLUĞA UZUN SÖRE GÖZ YUMAMAZ... BUNU BİLDİĞİ İ-
CİNDİR Kİ, EVREN CUNTASI, PENTAGON'DAN ALDIĞI DESTEKLE, AVRUPA'
YA KARŞI YENİ BİR ŞANTAJ OPERASYONUNA GİRİŞMİŞTİR: ORTADOĞU'YA
VE İSLAM DÜNYASINA AÇILMA, GEREKİRSE AVRUPA'DAN ÇEKİLME ŞANTAJI.

BELGELER İŞKENCECİ CUNTAYI YALANLIYOR

Bir yıllık baskı döneminde işkenceleri de adama-
kılıllı artıran cunta, bu insanlık dışı uygulamalara
karşı protestoların yükselmesi üzerine bir karşı
kampanya açmıştır. Protesto gönderen uluslararası
örgütlere veya kişilere, Millî Güvenlik Konseyi Ge-
nel Sekreterliği'nden basılı İngilizce metinlerle
cevaplar gönderilmektedir. Saim Karabiber imzasıyla
gönderilen bu standard cevaplarda sistematik işken-
ce uygulanmadığı ileri sürülerek "hükümetin insan
haklarına saygılı olduğu" vurgulanmaktadır.

Ancak, sansür altındaki gazetelerde yayınlanan
duruşma haberleri dahi, cunta döneminde işkencenin
sistematik bir biçimde sürdürüldüğünü ortaya koyu-
yor.

Aşağıda, 12 Eylül'ün 1. yıldönümünden sonra açığa
çıkan işkence olaylarını özet olarak veriyoruz:

12.9.81: Ege 2. SYM'de, 75 Dev-Sol militanının
duruşmasında 11 sanık, arkadaşları Üger Aydoğmuş'un
işkencede öldürüldüğünü belirterek sorguyu cevapla-
mayı reddettiler. (Türkiye-Danimarka Dayanışma Kö-
mitesi'nin bildirdiğine göre, Aydoğmuş, 2 Şubat'ta
gözüaltına alınmış ve 12 Şubat 1981 tarihine kadar
Kemeraltı karakolunda işkenceden geçirilerek öldü-
rülmüştür.)

24.9.81: Ankara 3. SYM'de THKP-C "Acilciler" da-
vasında, Kazım Karacaçık, Mamak Cezaevinde baskı ve
işkenceleri çeşitli makamlara duyurduklarını, sonuç
alamayınca açlık grevi yaptıklarını, açlık grevini
durdurduktan sonra da kimse ile görüşülmedikle-
rini, sularının kesildiğini, gazete verilmediğini,
kantinden alışverişlerinin sınırlandırıldığını acı-
kladı.

24.9.81: Ankara 3. SYM'deki TDKP davasında, Öz-
den Mızrak, "anama, kızırma ve eşime sarkıntılık ve
baskı yaptıldı. 8 Kasım 1980'den itibaren 80 gün em-
niyette gözüaltında iken sağ ayağımın bilek kısmında
sigara ile yanmadan iz kaldı," dedi ve izi göster-
di. Ayrıca, göğüs kemiklerinden birinin darbe ile
çatladığını açıkladı. Meral Bekar da, işkence yü-
zünden kalbinde çarpıntı meydana geldiğini ve bunun
hâla sürdüğünü, atlesinin bu durumu MGK'ya bildir-
diğini, fakat sonuç alamadığını söyledi. Sol bile-
ğinde kayışla asılmaktan ileri gelen izi ve elekt-
rik işkencesinde küçük parmağında kalan yanma izini
gösterdi. Mahkeme, suç duyurusunda bulunmayı red-
detti.

25.9.81: Kahramanmaraş 2. SYM'de görülen TKP-ML
davasında yargılananlar, işkence gördüklerini söy-
lediler.

26.9.81: 12 Halkın Kurtuluşu üyesinin Ankara 3.
SYM'deki duruşmasında avukatlar, müvekkillerinin
sorgu sırasında işkence gördüğünü açıkladılar.

26.9.81: Adana SYM'de yargılanan TKP-ML Devrimci
Halkın Birliği militanları, sorguda işkence gördük-
lerini söylediler.

26.9.81: TÜB-DER'in Ankara 3. SYM'deki davasında
sorgusu yapılan öğretmenler, işkence gördüklerini
söylediler. Mahkeme işkence iddialarını dikkate al-
maya karar verdi.

27.9.81: Ankara 3. SYM'deki "Acilciler" davası-
nda Erdal Üzer, Haydar Yılmaz, Ali Cengiz Baysoy,
Süleyman Uğur, Halil Güven işkence gördüklerini acı-
kladılar. Uğur, duruşma salonunda bulunan ve son-
radan adının Hafız olduğu tesbit edilen bir üstegmen
işkenceci olarak teşhis etti. Ancak üstegmen
duruşma salonunu terkettiği için yüzleştirme yapı-
lamadı.

28.9.81: Ankara 1. SYM'deki Dev-Yol davasından
Cemal Aktın ile Ankara 2. SYM'deki Kurtuluş davası-
ndan Ali Rıza Yolveren, aynı tarihte aynı kişiyi öl-
dürmek iddiasıyla yargılanıyorlar. Her ikisinin de
polisteki ifadelerinde cinayeti kendilerinin işle-
diklerini yazılı olarak "itiraf" etmeleri sorgunun
nasıl yapıldığını gösteriyor.

çıklamıştır: "Evren'in te-
rörü desteklediğini söyle-
diği devlet SSCB, anarşist-
leri himaye eden ise Batı
Almanya'dır..."

Evren Cuntası'nın sosya-
list ülkelere karşı ilk gün-
lerde gösterdiği temkinli
tavri, ideolojik, politik
ve askeri tercihleri dola-
yısıyla uzun süre sürdürme-
si esasen beklenmezdi. Ni-
tekim, "TKP tutuklamaları"
nedeniyle askeri savcı-
ların güdümlü basına sız-
dırdıkları bilgilerin yan-
sıtılış biçimi, artık Sov-
yetler Birliği'nin ve diğer
sosyalist ülkelerin tam he-
def alındığı ortaya koy-
maktadır.

Askeri planda, ABD ile
"Savunma İşbirliği Anlaş-
ması"nın imzalanması, bu
tızmanışta ilk adım olmuştur.

Bu anlaşmayla Türkiye
topraklarına yerleştirilen
ABD silahlarının ve casus-
luk tesislerinin ana hedefi
SSCB ve sosyalist ülkeler-
dir.

Ekonomik planda ise pro-
tokol niteliğindeki birkaç
karşılıklı ziyarete mukabil
Türkiye'nin sosyalist ülke-
lere ihracatı 1980'in ilk
8 ayında toplam ihracatın
yüzde 20,2'si oranında iken
1981'in aynı döneminde yüz-
de 8'e düşmüştür. Aynı dö-
nemde sosyalist ülkelerden
yapılan ithalatın payı da
1980'de yüzde 11,2 iken bu
yıl yüzde 9,1'e düşmüştür.
Bu düşüş mutlak rakamlarda
da görülmektedir.

Benzer bir serinlik, kap-
italist Avrupa ülkeleri a-
çısından da, fakat tamamen
ayrı nedenlerle hissedil-
mektedir.

Evren, 12 Eylül'den çok
önce, insan haklarının ih-
lali konusunda Avrupa Kon-
seyi üyesi ülkelerden gelen
tepkiler karşısında gazaba
gelmiş, örneğin gözaltı sü-
resini 90 günden 45 güne
indirmeyi "Avrupalılar yar-
dımı keseriz deyinca vaz-
geçtik," diyerek ertelemiş-
tir. 4 Eylül'de Sivas'ta
yaptığı konuşmada da, "Her
zaman koltuk değneğiyle ya-
şamaz. Kimseye avuç açma-
dan yaşamak zorundayız," di-
ye De Gaulle'vari gösteri-
ler yapmıştır.

Ekim başında Der Spie-
gel'e verdiği demeçte de Ev-
ren sormuştur: "Bir terö-
rist sosyalist bir ülkeden
diğer bir sosyalist ülkeye
kaçmış olsaydı, sanır ması-
nız ki, iltica hakkı ala-
bilirdi. Halbuki Batı camia-
sında bu bir kural haline
gelmiş bulunuyor."

Evren, Batı'ya kızgınlık
dozajını, Danışma Meclisi'n-
in hemen akabinde daha da
yükseltmiş, Avrupa Konseyi'
nin ilk seçimlerde eski par-
lamentar ve politikacıların
da yerleşmesini talep etmesi
üzerine siyasal partileri
feshettiklerini 20 Ekim ta-
rihli Elazığ konuşmasında
resmen açıklamıştır.

Aslında Evren Cuntası,
kredilerine muhtaç olduğu
Avrupa'ya böylesine meydan

okurken bir şantaj operasyonu içindedir. Avrupa'lara şantaj yaparken de iki unsura güvenmektedir.

Bunlardan birisi, kapitalist sistemin baş patronu ABD'dir. Nitekim "Başbakan" Ulusu 28 Ekim'de Ankara'da yabancı gazetecilere verdiği bir demeçte, "ABD Türkiye'ye Avrupa'dan daha fazla anlayış gösteriyor," demiştir.

NATO Genel Sekreteri Josef Luns İstanbul'u ziyaret sırasında TUSİAD patronlarının gerefine verdiği yemekte Cunta yönetimini göklere çıkartmış ve her türlü yardıma layık olduğunu söylemiştir.

Ardından NATO kurmay başkanları İstanbul'da toplanmıştır. Evren, NATO generallerine "12 Eylül olmazsa, belki de NATO kurmay başkanları Türkiye'ye gelemezlerdi," diyerek darbenin "diyet"ini hatırlatmıştır.

Ve Eylül sonunda Washington'da Georgetown Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi'nde Türkiye ile ilgili olarak, Cunta'nın ekonomik danışmanı Turgut Özal ile ABD'nin eski Türkiye büyükelçilerinin ve CIA'nın eski başkanlarının katıldığı bir konferans düzenlenmiştir. Bu toplantıda meşhur CIA uzmanı ve eski elçi Komer, "ABD Körfeze müdahale edecek olursa Türkiye de bu müdahaleye katılır," kehanetinde bulunmuş, eski CIA Şefi Colby, Türkiye'ye

sadece askeri yardımın değil, ekonomik yardımın da artırılması gerektiğini söylemiştir.

Esasen IMF reçetelerinin sadakatle uygulamasının ödünü olarak Cunta, IMF ve OECD'den gelecek yıl için de kredi garantilemiş durumdadır.

Evren'in şantaj politikasının ikinci dayanağı ise, Ortadoğu ile ticaret hacminin, Türkiye tarihinde ilk kez Avrupa ile ticaret yüzdesinin üzerine çıkarak yüzde 42,2'ye ulaşmasıdır.

Cerek Türk işadamlarının Ortadoğu ülkelerindeki yatırımları, gerekse bu ülkelere göçmen işçi gönderimi son zamanlarda hızlanmıştır. Yeni ilişkiler, Evren'e Avrupa'ya kafa tutma ve "Çekirke Avrupa Konseyi'nden de çekilirim" diye şantaj yapma cesareti verebilmektedir.

Ancak Basra Körfezi'ne kurulacak köprü'nün bir de askeri yanı vardır ki, ABD de desteğinin diyetini böyle isteyecektir: "ABD'nin Körfez'e herhangi bir askeri müdahalesine Türkiye'nin katkısı..."

Böyle bir durumda ise, Ortadoğu'ya bağlanan tüm umutların iskambilden şatolar gibi yıkılması kaçınılmazdır.

ABD'nin ise en sadık uşaklarını, yararı bitince nasıl harcadığı, Vietnam'da, Küba'da, Nikaragua'da somut olarak görülmüştür.

"ATATÜRK"LEŞEN EVREN!

EVREN'İN 30 AĞUSTOS KONUŞMASI: "Anarşinin, vatan hainlerinin yaratıcıları silahlı kuvvetlerimizin kahredici yumruğu altında ezilerek akıttıkları kardeş kanlarının günahları içinde boğulup gitmeğe başladılar..."

EVREN'İN 4 EYLÜL SİVAS KONUŞMASI: "Hiç kimseyi beşenmeyenler hizaya geleceklerdir. 12 Eylül'den önce Marx'ı, Lenin'i okuyanlara sesleniyorum: Atatürk'ü okunlar."

EVREN'İN 9 EYLÜL İZMİR KONUŞMASI: "Kurtuluş törenlerinde Türk bayrağı yerine başka bayrak taşıyanların damarlarında Türk kanı dolaştığından şüpheliyim."

OSMANIYE'DE ÖÇRENİME AÇILAN ilkokula "Kenan Evren Paşa Okulu adı verildi. (Milliyet, 18.9.81)

EVREN'İN 11 EYLÜL TÜRK TARİH KURUMU KONUŞMASI: "Tarihçilerimizden Atatürk'ün düşünceleri doğrultusunda objektif araştırmalar yapmalarını bekliyoruz."

DAILY TELEGRAPH GAZETESİ, Türkiye'de "başkanlık sisteminin kurulacağını, ilk başkanın da Evren olacağını yazıyor. (Milliyet, 1.10.81)

EVREN 5 EKİM'DE TRT TELEVİZYONU SPOR PROGRAMI'NDA KONUŞTU: "Her gün yürüyorum, bundan sonra koşmağa başlayacağım. Yurttaşların işe gidip gelirken yürüyüp koşmaları hem sağlığa, hem keseye yararlıdır."

EVREN'İN 19 EKİM MALATYA KONUŞMASI: "Bir süre önce bir birliğin üzerine düşen uçağın pilotunun soluğu olduğu ve 'ben kendimi feda ediyorum, bu ne ilk olacaktır ne de son olacaktır' diye kendini feda ettiği söylentileri çıkartıldı. Bir Türk subayına dahi böyle haince, alçakça ve adice iftirada bulunuyor NAMUSSUZ HERİFLER"

EVREN ATATÜRK BARAJI TEMEL ATMA TÖRENİNDE, kendisinin kim olduğunu bilen bir çocuğa saat hediye etti. Fırat nehrini temsil eden bir çocukla Harran Ovası'nı temsil eden 10 yaşındaki bir kız çocuğunu nişanladı.

EVREN'İN CUMHURİYET'İN 58. YILDÖNÜMÜ KONUŞMASI: "Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinde Atatürk'ün 'ne mutlu Türküm diyene' felsefesi yatar. Türkiye Cumhuriyeti devleti geçmişte olduğu gibi gelecekte de bütün ulusun 'tek millet, tek devlet' ilkesine bağlı kalması suretiyle devam edecektir."

EVREN'İN 2. İKTİSAT KONGRESİ DİREKTİFLERİNDE: "Efendiler... Bütün gruplar herşeyi kendilerine yontuyorlar. İşte bu olmaz. Efendiler... Bir orkestrada herkes aynı telden çalarsa ne olur?"

MİLİTARİZM TIRMANIYOR

Türkiye televizyonlarında militarizmin bayrağı haline gelen Müşerref Tezcan (en üstte), genç kızları askerlere hayranlığa teşvik eden kartpostal lar (ortada) ve Hacı adaylarına askeri emirle giydirilen ayyıldız kokartlı özel Hac kıyafetleri (altta).

Hacı adaylarına yerine geçecek Türk hacı adayları bu yıl da bir saatlik kıyafet giyecekler. Cennetle sabah kalkacak 67 saatlik. Bu kılıfı için adaylar tüm kasabaların tozunu tozlayacak. Bu arada hava yoluna tercih eden adayların ilk bölümü dışarı gidiyor.

12 Eylül faşist rejiminin belirgin karakteristiklerinden birisi de, militarizmi ve ona koşut olarak şovenizmi hızla tırmandırmasıdır.

Militarizm, halk kitleleri için fazladan maddi yük -fiyat artışları, vergiler, gümrük resimleri vb. demektir. Tüm ekonomi militaristleştirilir ve böylelikle ekonomi defomasyona uğrar. Militarizm tüm toplumu askeri örgütlemelerle ve propaganda kuruluşlarıyla bir ağ gibi sarar, her demokratik hareketi bastırır, kendi doğrultusundaki talimatlarla v.b. toplumsal yaşamı denetim altına alır, tüm özel ve kamu alanlarına askeri ideolojiyi aşılar. (Marks - Leninci Felsefe Sözlüğü, s. 193)

Türkiye, özellikle 12 Eylül 80'den beri bu militarist tırmama sürecini yaşamaktadır.

Herşeyden önce OYAK aracılığıyla kapitalist sınıfın bir parçası haline gelen subaylar, şoven duyguları kamçılayarak savaş sanayisine dayalı bir asker-sanayici kompleksini yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu amaçla bütçede savunma harcamaları yüzde 100 artırılmış, kara, hava ve deniz kuvvetlerini güçlendirme vakıflarının başlı kampanyaları, ordu zorunlu soygun haline dönüştürülmüştür.

Bu soygunu hızlandırmak için, radyo ve televizyonlarda en küçük askeri törenlerden tutun, Müşerref Tezcan gibi bayrak mıntanlı duygu sınırlarına kadar tüm unsurlar kullanılmakta, tıpkı Alman Nazizminin yükseliş günlerinde olduğu gibi, "Türk ulusuna gürbüz evlatlar yetiştirmek üzere Türk genç kızlarının Türk askeri'ne tutkunluğunu" ifade eden kartpostal piyasaya sürülmekte, Hac kıyafetleri bile "üniformalaştırılmaktadır."

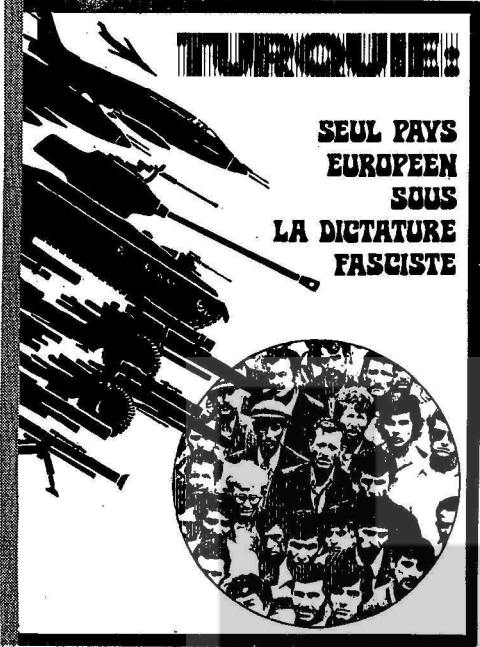
Yedekler silah altına alınarak "Ordulaşmış Millet" manevraları düzenlenmekte, polis üniformaları da asker üniformalarına benzetilmektedir.

Danışma Meclisi'ne atanan üyelerin kayıtları bile böyle militarist bir anlayışla yapılmıştır ki, eski Kara Kuvvetleri Komutanı Eşref Akıncı bile, "Askere girer gibi muamele görüyoruz," demekten kendisini alamamıştır.

Son olarak Yunanistan'da seçimleri sosyalist PASOK'un kazanması üzerine, özellikle Hürriyet, Terakki gibi gazetelerin de yaygınlarıyla, "Dış tehlike" masalları uydurularak militarizm iyice körüklenmekte, askeri bir toplum düzeni yaratılmaya çalışılmaktadır.

avrupa'nın
fasist dikta
altındaki
tek ülkesi
türkiye

12 Eylül'ün
yıldönümünde
tüm dünyada
fasist cunta
protesto
edildi

TURQUIE
SEUL PAYS
EUROPEEN
SOUS
LA DICTATURE
FASCISTE

12 Eylül 1980 darbesinin yıldönümü dolayısıyla Demokrasi İçin Birlik Belçika Örgütü'nün yayınladığı Fransızca "Faşist Dikta Altındaki Tek Ülke: Türkiye" dosyasının kapağı. Bu dosyada yer alan bir yıllık faşist baskı uygulamalarının özeti yan tarafta ayrıntılı olarak verilmektedir.

FAŞİST DİKTATÖRÜĞE KARŞI MÜCADELEYİ GÖÇLENDİRELİM!

12 Eylül Darbesi'nin yıldönümü dolayısıyla Demokrasi İçin Birlik Avrupa Komitesi şu bildiriği yayınlamıştır:

"Pentagon'un ve NATO'nun Ortadoğu'ya yönelik askeri tırmanma planları çerçevesinde 12 Eylül 1980 Darbesiyle devletin başına çörekendirilen generaler cuntası, bir yıldır halklarımızı kan kusturuyor. 'Siyasal terörü önleme' bahanesiyle anayasayı ve tüm insan hak ve özgürlüklerini ayaklar altına alan faşist cunta, bir yıldır siyasal terörü devlet eliyle hunharca sürdürüyor.

"Tüm sosyal ve sendikal hakları ortadan kaldıran cunta, emperyalist finans kurumlarının dayattığı 24 Ocak Ekonomik Kararları'nı süngü zoruyla uygulayarak emekçi kitleleri cehennem hayatına mahkum etti. İşçi ücretleri, köylünün taban fiyatları enflasyon hizının fersah fersah gerisinde seyrederken, Türkiye'nin kapıları yabancı sermayeye sonuna kadar açılarak yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz çukuluslu şirketlere peskes çekiliyor.

"Savunma İşbirliği Anlaşması'nı onaylayıp yürürlüğe sokarak Türkiye'yi yeniden ABD emperyalizminin ileri karakolu haline getiren cunta, savaş kundakçısı Pentagon şahinlerinin Ortadoğu'da paralı askerliğini yapıyor. O, bu tutumuyla, sadece Türkiye halklarının değil, başta komşu sosyalist ülkeler ve Ortadoğu ülkeleri olmak üzere tüm dünya halklarının da düşmanıdır.

"12 Eylül Darbesi'nin birinci yılında, Demokrasi İçin Birlik, cuntanın faşist karakterine bir kez daha dikkati çeker. Ona karşı etkin ve sonuç alıcı mücadele, ancak onun niteliğinin açık seçik belirlenmesiyle mümkündür. Onun faşist karakterini göz ardı ederek yapılan 'demokratik eylem birliği' çağrıları, cuntanın bağrında kimi gerçekçi çizgiler varolduğu varsayımına dayanılarak çizilen mücadele programları, son çözümlemede faşist cuntanın değişimine su taşımaktan başka anlam taşımaz. Bir yıldır demokrasi güçlerinin bir kesimine hedef şaşırtan bu saptırmalar karşısında tüm yurtseverler uyanık olmak zorundadır..."

Türkiye halklarının Cunta'nın diktasına karşı yürüttüğü mücadeleye uluslararası dayanışma sağlamak için 12 Eylül'ün yıldönümünde yurt dışındaki Türkiyeli örgütler yoğun bir kampanya yürütmüşlerdir.

Demokrasi İçin Birlik, Avrupa demokrasi güçlerine yayınladığı belgede, Cunta'nın bir yıllık bilançosunu verdikten sonra şu çağrıda bulunmştur:

"bu gelişmeler karşısında Avrupa demokrasi güçleri esasen şiddetli tepki göstermiş ve protestolarda bulunmştur. Ama bu da yeterli değildir.

"SUNU İYİ BİLMEK GEREKİR Kİ, TÜRKİYE'DEKİ CUNTA'YA VERİLEN HER KURUS, TÜRKİYE'DEKİ FAŞİST DİKTATÖRÜĞÜN DAHA DA YERLEŞMESİNE VE TÜRKİYE HALKLARI ÖZERİNDEKİ BASKILARIN DAHA DA ARTMASINA HİZMET EDECEKTİR.

"Faşist diktatörlüğü devirerek gerçek bir demokrasiyi kurmak için mücadele eden Türkiye halkları ile gerçek bir dayanışma oluşturulmak isteniyorsa:

"- AVRUPA PARLAMENTOSU'NUN KARARI DERHAL UYGUNMALI VE TÜRKİYE İLE AVRUPA TOPLULUĞU'NUN TOM İLİŞKİLERİ DERHAL KESİLMELİDİR,

"- TÜRKİYE'DEKİ REJİME HER TORLO EKONOMİK, MALİ VEYA ASKERİ YARDIM DURDURULMALIDIR,

"- DARBECİLER TOM AVRUPA KURUMLARINDAN KOVULMALIDIR, " - TÜRKİYE'NİN AVRUPA FORUMLARINA DEMOKRATİK BİR AVRUPA ÜLKESİ SIFATIYLA YENİDEN KABULU; MUTLAKA, AVRUPA İNSAN HAKLARI BİLDİRGESİ'NDEKİ TOM TEMEL İNSAN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİN EKSIKSIZ UYGULANMASI KOŞULUNA BAĞLANMALIDIR."

FAŞİST

İLK günden parlamento kapatıldı, anayasa askıya alındı, siyasal partilerin faaliyetleri yasaklandı, belligaşlı siyasal liderler tutuklandı. Dağıtılan parlamentoda temsil edilen partilerin lider ve parlamenterlerinden çoğu sonradan serbest bırakıldıysa da, siyasal demec vermeleri, yazı yazmaları, yurt dışına çıkmaları veya "kurucu meclis" çalışmalarına katılmaları yasaklandı.

Parlamentoda temsil edilmeyen siyasal partiler ve gruplar ise yoğun bir baskı altında. Yöneticileri, militanları toplu halde tutuklanıyor, askeri mahkemelerde idam veya ömürboyu hapis istemleriyle yargılanıyor.

Yasama erki beş kişilik bir cunta tarafından gaspedilmiş durumda. Milli Güvenlik Konseyi, bir yılda 214 yasa çıkarttı. Cunta'nın her yasası, anayasa hükümleriyle çelişse bile, anayasa hükmünde sayılıyor.

Avrupa kamuoyunun baskısı karşısında "anayasayı ve temel yasaları" hazırlamakla görevli olarak kurulan "Danışma Meclisi" ise, bir sallabaşlar meclisi'dir. Cunta'nın bizzat kendisi tarafından atanan 160 kişinin görevi, yine Cunta'nın ana ilkelerini belirlediği "parlamentar faşizm" in anayasasını rötüşlamak olacaktır. Kaldı ki, bu rötüşlardan beğenmedikleri olursa, Cunta, bunları değiştirmek hakkını da elinde tutmaktadır.

Yasama erkinin dışında yürütme ve yargı erki de Cunta'nın elindedir. Emekli Amiral Uluş'un başkanlığında emekli subaylardan ve yüksek bürokratlardan kurulan hükümet, bir yıldır 5 kişilik cuntanın tüm direktiflerini sadakatla uygulamaktadır.

Tüm valiler, belediye başkanları, kamu kuruluşlarının yöneticileri değiştirildi, yerlerine çoğunlukla

emekli generaller ve subaylar getirildi.

Ayrıca, doğrudan Cunta Şefi'ne bağlı olarak oluşturulan Yüksek Denetleme Kurulu, bir emekli korgeneralin başkanlığında, tüm kamu kuruluşlarını, kamu iktisadi teşebbüslerini, dernekleri ve sendikaları denetim altına almış bulunuyor.

Yüksek yargıların ve savcılarının atanması da, yeni bir yasayla, doğrudan Cunta Şefi'nin yetkisine sokuldu. Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi Cunta'nın çıkardığı yasaların ve bildiri-lerin anayasaya aykırılığı üzerine bir hüküm veremeyeceği gibi, Danıştay da, hükümetin veya bakanlıkların karar ve kararnameleleri hakkında yargıda bulunamıyor.

Özet olarak yapılan tüm değişiklikler, ileride Başkanlık Sistemini esas alan bir "parlamentar faşizm" in kurulması doğrultusunda yapıyor.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

Darbenin ilk gününden itibaren tüm siyasal partilerin, ilerici sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin faaliyetleri yasaklandı. 500 bin'den fazla işçinin üye olduğu DİSK'in yöneticileri, temsilcileri ve militanları kitleler halinde tutuklandı. Genel Sekreteri ni kukla hükümete bakan olarak veren Türk-İş ise göstermelik olarak ayakta tutuluyor.

DİSK Genel Başkanı Baştuğ ve yoldaşları askeri hapishanelerde işkenceden geçirildi. Askeri savcı, 2 bin sanıklı bir DİSK davasının açılacağını ve 52 DİSK yöneticisi hakkında idam talep edileceğini açıkladı. DİSK yöneticileri idam sehpalarının gölgesinde askeri zindanlarda çürütülürken, DİSK yöneticileri birkaç haftalık gözaltından sonra serbest bırakıldı.

Devrimci sendikaların dışında TÖB-DER, TÜM-DER, TÜ-

TED, TÜMAS, TÜS-DER, POL-DER, KÖY-KOOP gibi demokratik kitle örgütleri, GENÇ ÖNCÜ, İÇD, SGB, DEV-GENÇ, DEV-GÖR gibi gençlik örgütleri, DDDK, DHKD gibi Kürt demokratik örgütleri de faaliyetten men edildi. Bunların bir kısmının faaliyeti esasen darbeden önce sıkıyönetimce yasaklanmıştı.

Sıkıyönetim ve kamu düzenine ilişkin yeni yasalarla herhangi bir demokratik kitle örgütünün yasal planda çalışması olanaksız hale getirilmiştir. Polisin görev ve yetkilerini ilişkin yeni yasalar ve Dernekler Yasası gelecekte tüm örgütlerin valilerin ve dolayısıyla "Devlet Başkanı"nın mutlak ve tek yanlı kontrolü altına girmesini amaçlıyor.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

Basın daha ilk günden sansür altına alındı, tüm sol gazete ve dergilerin basımı ve yayımı yasaklandı. Üç günlük gazete, Demokrat, Aydınlık ve Herğün de, yasaklanan yayınlar arasında. TRT'nin yönetimi general ve subaylara verildi.

Türkiye'nin en eski Atatürkçü gazetesi olan Cumhuriyet bile, Atatürkçülüğe aykırı yayın yaptığı gerekçesiyle birkaç kez kapatıldı. Bu baskılar karşısında, basının tümü oto-sansür uygulamasına geçti.

Başlangıçta "düşünce özgürlüğü"ne karşı olmadığı imajını yamamak için ve sadece "anarşi ve terör" ile mücadele ettigine kamuoyunu ikna edilmek için aydınlar ve gazetecilerle ilgili tutuklama yapmayan cunta, özellikle Nisan 1981'den itibaren basına ve aydınlara karşı yayın bir dava ve tutuklama kampanyasına girişti.

İşte gözaltına alınan veya tutuklanan aydın ve gazeteciler: İlhami Soysal, Salim Bayar, Erol Turgün, Ergün Ünal, Süheyla Taşçı-

Öte yandan, 12 Eylül'ün yıldönümü dolayısıyla Türkiye'de anti-faşist örgütler tarafından Federal Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, Avusturya, Danimarka, İsviçre, İsveç, Norveç, Yunanistan, İngiltere, İtalya, ABD ve Avustralya'da Cunta'nın faşist niteliğini vurgulayan çeşitli toplantılar, yürüyüşler ve eylemler düzenlenmiştir. Bu eylemler, Avrupa basınında geniş yankı bulmuştur.

Federal Almanya'da cunta rejiminin faşist niteliğini vurgulayan en büyük miting 25 örgüt tarafından Duisburg'ta yapılmış ve 25 bin'den fazla Türkiye'li ve Alman katılmıştır. Aynı nitelikteki bir başka miting de daha az katılımla Köln'de yapılmıştır.

Bu arada, Cunta'nın faşist niteliğini gözardı etmekte direnen FİDEF ve onunla eylem birliği yapan bazı örgüt ve gruplar aynı gün Dortmund'da birkaç bin kişinin katıldığı bir miting düzenlemişlerdir. Bu mitingde konuşmacı olarak Behice Boran da katılmıştır. Toplantıyı örgütleyenlerden Gerçek Gazetesi bile, Boran'ın konuşmasını, "TIP resmi politikasında Türkiye'deki rejimi 'askeri-faşist diktatörlük' diye tanımladığı halde, Boran'ın bu konuşmada cuntayı faşist diye nitelenmesi dikkatleri çekti," biçiminde yansıtmıştır.

Cunta'nın faşist karakterini gözardı eden bir bildiriye de, FİDEF'e teslimiyet halindeki Boran-Sargın-Sakalsız grubu tarafından DİB adına imza konulmuş, ancak DİB Avrupa Komitesi, DİB temel belgelerine aykırı olarak ve yetkili kurullardan habersiz imzalanmış bu belgenin DİB örgütlerini asla bağlamadığını kamuoyuna açıklamıştır.

In an de dictature militaire en Turquie

C'est en vain que le régime tente de se donner une façade démocratique

Belgisch komitee laak viter un deuxième anniversaire

een perskonferentie in Brussel, te organiseren door de Staat Pleit Vermeyn voor de verdediging van de democratie

nu zelf aan terre maakt door de lichte de lange periode van de mar

Turquie : un an de la junte militaire

EEN JAAR DIKTATUW

'Europa moet Turk tot de orde roepen

LES troubles qui provoquent l'aveuglement de l'anarchie, excesses par le coup mortel qui leur a été infligé, ont commencé à disparaître, non dans le secret fratricide qu'ils ont connu, mais dans la

de garde de l'héritage national - renouveau le système existant - Demirel formé le 24 octobre 1978. Le Parlement et le gouvernement étaient dissous, leurs pouvoirs transférés à un Conseil national de sécurité réunissant des représentants de tous les secteurs de la société.

ce qui est convenu de la Turquie, des aides late...

BRUSSEL (Belga). — Ondanks hun belofte om de democratie spoedig in ere te weten dat de toestand in voor België zeer gevoelig. Die uitspraak is het oor vultijdend en Vermeij

DIKTA'NIN 1 YILI

er, Bülent Erandaç, Seçkin Türesay, Emil Galip Sandalcı, Yaşar Miraç, Necmi Onur, Lütfi Oflaz, Salih Aydoğan, Tamer Kayaş, Ahmet Taştan, Yusuf Hasan Çebi, Muzaffer Erdost, Yalçın Küçük, Kurtul Altuğ, Acaol Behramoğlu, Mehmed Kemal, Okay Gönensin, Güngör Verdes, Hikmet Çetinkaya, Rifat Ilgaz, Tekin Şömez.

İlerici genç yayıncı İlhan Erdost, Mamak Askeri Hapishanesi'nde, kardeşinin gözleri önünde işkenceyle öldürüldü.

Öte yandan, isimleri aşığıda belirtilen gazeteci ve aydınlar da, ağır hapis talepleriyle yargılanıyor, bir kısmı ise mahkum oldu:

Sadi Ozansu, Tamer Kayaş, Aydın Engin, Mehmet Çetik, Şaban Bilgin, Enis Rıza Sakızlı, Erhan Tuksan, Candemir Özden, Hasan Bakı Kurtoglu, Haluk Berberoğlu, Ertuğrul Okuyan, İhsan Fatih Yıldız, Yaşar Rıza Zelyut, Adalet Ağaoğlu, Talip Apaydın, Seydali Gönen, Abdullah Gelgeç, Fettah Ayhan Erkan, Necati Sağ, Esref Tutak, Ömer Faruk Oba, Oktay Akbal, Okay Gönensin, Ürsan Öymen, Y. Dinçberk, Metin Münir, Nahit Duru, Mehmet Kazım Kara.

Sıkıyönetim yasası'nda yapılan değişikliklerle üç yıla kadar olan hapis cezaları temiz edilemediğinden, 1,5 yıla mahkum olan gazeteci Lütfi Oflaz, 21 Ağustos günü Ankara'da hapse sokulmuştur.

Sanatçılar, şarkıcılar, besteciler, tiyatro ve sinema aktörleri de bu baskının dışında değildir. Melike Demireğ, Şanar Yurdatan, Genco Erkal, Tarık Akan, Selda Bağcan ve Cem Karaca kovuşturulmaya ve çeşitli baskı uygulamalarına maruz kalmışlardır.

Üniversitelerin bilimsel ve yönetsel özerkliğini fiilen ortadan kaldırmış olan cunta, yeni Yüksek Öğretim Yasası ile Üniversite yönetimlerini doğrudan "Dev-

let Başkanı'na tabi kılmaktadır.

Askeri mahkemeler önüne çıkartılan veya askeri tutuklularından geçirilen bilimadamlarından isimleri basına yansımış olanlar şunlardır:

Prof. Sadun Aren, Dr. Alparslan Işıklı, Dr. Osman Nuri Koçtürk, Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanı Prof. Mükrimin Altıntaş ve 6 öğretim üyesi, Hacettepe Üniversitesi'nden Ercan Eyyüboğlu, Ege Üniversitesi'nden Prof. Veli Lök, Prof. Cumhur Ertekin, Prof. A. Kayhan, iki doktor ve 18 asistan, Ankara Üniversitesi'nden Dr. Necmiye Bekel.

ODTU'den öğretim görevlisi Bilgen Arif Bilgin ise idam talebiyle yargılanmaktadır.

Orta öğretimden 4.000'i aşkın öğretmenin, "ideolojik eylemlere karıştıkları" gerekçesiyle kovuşturulmaya uğradıkları açıklanmıştır. TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve 15 arkadaş 18'er ay hapse mahkum edilmiş, ayrıca TÖB-DER'in 55 yöneticisi hakkında 15 yıla kadar hapis istemiyle bir dava daha açılmıştır.

DEVLET TERÖRÜ

10 Nisan 1981 tarihli resmi açıklamaya göre, diktanın 7 ay içerisinde tam 122.609 kişi "gözetim altına" alınmış bulunuyordu. Kitlelesel tutuklamalar aralıksız sürdüğüne göre, bu rakamın şimdiye kadar çoktan 200.000'i aşmış olması gerekir. Ancak ilk açıkladıkları rakamın geniş tepki yaratmasından dolayı, Cunta, 12 Eylül'ün birinci yıldönümünde yaptığı resmi açıklamada, geriye dönüş yaparak bir yılda 43.140 kişinin gözetimine alındığını ileri sürmüştü, kendi kendisiyle çelişkiye düşmüştü.

Aynı açıklamaya göre, bir yılda 24.300 kişi hakkında tutuklama kararı verilmiş o-

lup halen 3.731 kişi gözaltındadır. 1.898 kişi ise mahkum edilmiştir. Halen arananların sayısı ise 14.505'tir.

Cunta insan avını iyi uygulayabilmek için tüm ülkede sıkıyönetim ilan etmiştir. Sıkıyönetim komutanlarının dilekçelerini gibi hareket edebilmelerini sağlamak üzere Sıkıyönetim Yasası bir yılda 6 kez değiştirilmiş, gözaltı süresi 90 güne çıkartılmış, 3 yıldan az hapis cezaları için temiz hakkı kaldırılmıştır.

"Güvenlik" kuvvetleri, yukarıdan emir almadan da şüpheli görüldükleri her şahsın üzerine ateş açma yetkisiyle donatılmıştır.

12 Eylül'ün yıldönümünde yapılan resmi açıklamaya göre bir yıl içinde çarpışmalarda 456 kişi ölmüştür. 55 ölümlün güvenlik mensubu olduğu ileri sürüldüğüne göre, 401 kişi ya direnişçi, yada yoldan geçen keşfi şekilde soruşturulmuş öldürülen vatandaşlardır.

Armanç Dergisi'nin yaptığı bir hesaba göre ise, bir yıl içinde 637 sivil ve 272 asker olmak üzere 909 kişi öldürülmüştür. Halen arananların sayısı ise 115.000 kişidir.

Son olarak DİSK İlerici Deri-İş Sendikası Başkanı Kenan Budak, Ölümlü mangaları tarafından "kaçtığı" gerekçesiyle öldürülmüştür.

Kana doymayan cunta, insan avı için yeterli bulmadığı güvenlik kuvvetlerine ek olarak, 12'şer nişancıdan oluşacak "çevik kuvvet" timlerini kuracağını açıklamıştır.

Ayrıca, fabrikalardaki işçi direnişlerinin önünde basılabilmek için, Evren Cuntası, patronlara "özel güvenlik kuvveti" kurma imtiyazı tanıyan bir yasayı onaylamıştır.

10 İDAM, 2700 İDAM TALEBİ

Fransa idam cezasını kaldırırken, Avrupa'da bu cezayı uygulayan tek ülke olarak

kalmış bulunan Türkiye'de, bir yılda 10 genç militan idam edilmiştir.

12 Eylül'ün yıldönümünde haklarında idam talep edilen tutukluların sayısı, 52 DİSK yöneticisi de dahil, 2700'ü aşmaktaydı. Resmi açıklamaya göre, ayrıca 65 idam kararı da Askeri Yargıtay'da onay beklemekteydi.

Eldeki verilere göre hangi örgütten kaç kişi hakkında idam istendiği şöyle saptanmıştır:

Dev-Yol'dan 262, Dev-Sol'dan 199, PKK'dan 385, THKP/C'den 350, TDKP'den 110, TKPML'den 90, TİRK'den 17, Kurtuluş'tan 41, Kawa'dan 49, SCB'den 2. İçişin Sesi'nden 18, Rızgari ve Ala Rızgari'den 13, Tekoşin'den 11, TEKEP'den 3.

Sağcılardan idam istenenlerin sayısı ise, 220 MHP sanığı da dahil, 445'tir. Bu rakamların da açıkça gösterdiği gibi, idam talep edilen suların sayısı sağcılardan altı misli fazladır.

İŞKENCE

Bir yıl içinde siyaset nedenlerle gözaltına alınanların çoğunluğu işkenceden geçirilmiştir. Bunların arasında DİSK Genel Başkanı Abdullah Bağtürk ve arkadaşları, İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan, Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana da bulunmaktadır.

Sansür altındaki gazetelere yansıdığı kadarıyla bir yıl içinde işkence altında 20 kişi canvermiştir. İsimleri şöyledir: Sendikacı Ahmet Feyzioğlu, Ahmet Karlanç, Rafet Demir, Zeynel Abidin Ceylan, Şadan Gazeteci, Hasan Özmen, Bekir Bağ, İbrahim Eksi, Mehmet Baydaş, Ercan Koca, Ali İnan, Mehmet Cizreli, Ali Altıok, Sırrı Çopur, Osman Taştekin, Abdullah Peksoylu, Mehmet Ali Kılıç, Şahin Dokuyucu, Zeki Yumurtacı, Hasan Hüseyin Damar.

12 Eylül'ün yıldönümünde Armanç Gazetesi işkencede

ölenlerin sayısının 29, Devrimci İşçi ise 93 olduğunu bildirmiştir.

Ayrıca, Avrupa Konseyinin Ekim başındaki çalışmalarında Türkiye'de işkencede 62 kişinin öldüğüne dair Amnesty International'in bir raporundan bahsedilmiştir.

ULUSAL BASKI

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin başından beri aralıksız sürdüren ulusal baskı 12 Eylül darbesiyle birlikte Türkiye Kürdistanı'nda da dayanılmaz boyutlara ulaşmıştır.

TEKOŞER Kürt Örgütü'nün verdiği bilgilere göre, Türk Ordusu'nun üçte ikilik bölümü sürece Kürt bölgelerini taramakta ve sık sık baskınlar düzenlemektedir. Siverek'te 5 kişinin öldürülmesi (18/9/80), Urfa'da 7 kişinin katli (18/9/80), Mardin'de 5 kişinin vurulması (26/9/80) ve Hakkari'de 12 kişinin öldürülmesi (26/9/80) kitlesel cankırımın örnekleridir.

Suriye sınırında bir köye birkaç silahlı Kürt gencinin sığınmaları üzerine Türk komandoları bu köyü basarak 16 kişiyi katletmişlerdir. Bu katliamın fotoğrafları 17 Mart 1981 tarihli İveç gazetesi Aftonblad'te yayınlanmıştır.

Kürt halkının tüm demokratik ve siyaset örgütleri yasaklandığı gibi, seçkin Kürt devrimcileri, demokratları ve aydınları kitle halinde tutuklanarak askeri mahkemelerde yargılanmaktadır. Yargılananlar arasında eski bakanlar, milletvekilleri ve belediye başkanları vardır.

HAPİSHANEDEN ÜÇ FİLM YÖNETEN SİNEMACI

" - Ne yazıyorsun? Çalışıyor muydun yoksa?
" - Yok, caması yıkıyorum. Görmüyor musun, senaryo yazıyorum. N'olursun böyle tepemde dikilip durma. Git otur yerine... Senaryo yazabilmek için insanın sakin kafaya ihtiyacı var..."
"Hapishanede de yıldız olmağa devam etmek: Yılmaz Güney'in en büyük sorunu. Düşünün bir kez: Alain Delon Fresnes Hapishanesi'nde, oturmuş senaryo yazıyor. İşte Yılmaz Güney'in hali de öyle..."
Fransa'da yayınlanan Actual Dergisi'nin Eylül 1981 sayısında Michel Sidom tarafından yazılan bir röportaj böyle başlıyor.

Yazar, Güney'i "bir Kürt tarım işçisinin oğlu" olarak tanıtır yaşam öyküsünü naklettikten sonra, 12 Eylül 1980 darbesinin Güney'in hapishane yaşamı üzerindeki etkisini şöyle anlatıyor:

"Güney 'Bayram' filminin senaryosunu hazırlarken ordu yönetime elkoyuyor. 'Cunta'nın çağrısı üzerine teslim olan sendikacılar'dan biri de, Güney'in eski asistanı Şerif Gören. Aynı zamanda, Sinema Sanatçıları Sendikası'nın yöneticilerinden... İmzalaması için bir tutanak uzatıyorlar önüne: 'İşyerimde bir daha sendikacılıkla uğraşmayacağıma, Atatürkçü ilkelere uzaklaşmayacağıma ve adres değişikliklerimi derhal bildireceğime namusum üzerine yemin ederim...'

"Güney'in prodüksiyon amiri üç gün elektrik işken-cesti gördükten sonra serbest bırakılıyor.

"Ama ordunun baskıları artarken, bombalı saldırı tehlikesi geçtiği için Güney'in filmleri yeniden sinema salonlarında gösterilir oluyor. Ancak Adana'da 'Sürü' filminin gösterilmesi sırasında gençlerin hep bir ağızdan 'kahrolsun faşizm' sloganını atmalarından sonra bölgede filmin gösterilmemesi 'tavsiye' ediliyor.

"Generallerin eleştiriyeye pek tahammülü yok. 'Sürü' filminin yıldızı Melike Demirağ, hükümet aleyhine propaganda yaptığı gerekçesiyle vatandaşlıktan çıkartılıyor.

"Ama tüm bunlara rağmen Güney, Ocak 1981'de "Bayram" filminin çekiminin başlatılmasına karar veriyor, sanki hiçbir şey olmamış gibi... İlk düşünülen yönetmen yan çiziyor. Güney çekimi durdurarak bir başka senaryoyu filme almak istiyor: 'Dağ'. Ancak Sansür Kurulu, 'Kürt bölücülüğü'nü teşvik edici unsurlar bulunduğu gerekçesiyle çekimi yasaklıyor.

"Güney'in sadık asistanı Şerif Gören, 103 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılıyor. Tutuklular üzerine hazırladığı 'Bayram' filminin senaryosunu Güney Gören'e teslim ediyor. Bu kez de kolay olmuyor tabii. Filmi yaratan çekim yerinden yüzlerce kilometre uzaktaki hücresinde olunca! Östelik Doğu'da insanlar kamera önüne çıkmaktan kaçınıyor. 'Bizi cehenneme götürür,' diyorlar. Kadınlar kaçıyor. Aktör Tarık Akan rolünü beğenmiyor.

"Tarık rolünü yumuşatıyor. Bunu öğrenince Güney ihanete uğramış hissediyor kendini. Çünkü o, feodal adetleri acımasızca eleştirmek istiyor. Ama dostlarının baskıları üzerine filmin adını 'İzini Mahpuslar'a dönüştürüyor. Zaten askerler hapishane ziyaretlerini adamakıllı sınırlandırdığı için filmin çekimini uzaktan denetlemesi iyice zorlaşıyor.

"Film ekibine gelince, o da bir dizi tersliklerle uğraşmak zorunda kalıyor. Her kentte film çevirmek için ayrı izin almak lazım. Diyarbakır'da polis, aralarında illegal çalışan yabancılar olduğunu ileri sürü-

yor. Herkesin kimliğinin belirlenmesi iki gün alıyor. Urfa'da yetkililerin şirket sorumlularının da çekimde hazır bulunması gerektiğini dayatması üzerine iki gün daha heba oluyor.

1 Haziran 1981'de, Güney'in sadık dostu aktör Tarık Akan Yeşilköy hava alanında tutuklanıyor. Allah-tan filmin tüm sahneleri çekilmiş olduğu için ve iş sadece seslendirmeye kaldığı, seslendirmeye de sonradan başkaları tarafından yapıldığı için film kılıpayı kurtuluyor...

• Bu röportajın yayınlanmasından sonra, Güney'in izniyle çıktığı hapishaneye dönmediği ve yurt dışına çıkmayı başardığı haberi yayınlamıştır. Güney'in Avrupa'ya geçmeyi başarması, demokrasi mücadelemiz açısından büyük bir kazanımdır.

Bozarslan'ın dünya kamuoyuna açıklaması

KÜRT DİLİ VE EDEBİYATI NASIL YOKEDİLMEK İSTENİYOR ?

Türkiyeli Kürt Yazar Mehmet Emin Bozarslan, 15-19 Haziran 1981 tarihlerinde Finlandiya'nın Lahti kentinde yapılan Uluslararası Yazarlar Toplantısı'nda, Kürt dili ve edebiyatı üzerine Türkiye'de uygulanan baskıları açıklayan önemli bir konuşma yapmıştır.

Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen yüzlerce yazara Bozarslan önce şu soruları yönelmiştir:

"Yazılması tamamen yasaklanmış bir dil düşünebilir misiniz?

"Yazılması veya okunmasına izin verilmeyen bir edebiyatın varlığını havsalamız olabilir mi?

"Bir kültürün yarım yüzyıllı aşkın süreden beri yok edilme tehdidi altında bulundurulmasını hayal edebilir misiniz?

"10 milyondan fazla nüfusu bulunan bir halkın kendi dilini, edebiyatını ve kültürünü kullanmaktan alkonulması görülmüş müdür?

"Milyonlarca çocuğun kendi ana dillerinde eğitim görmekten yoksun edilerek yabancı bir dilde eğitim görmek zorunda bırakılması olacak şey midir?

"İnsan hakları konusunda tüm uluslararası kuralları ve anlaşmaları imzalamış bulunan bir ulusun, tüm dünyanın gözleri önünde bir kültürü yoketmesi, bir edebiyatı öldürmesi ve bir dili yasaklaması mümkün olabilir mi?"

Bu girişten sonra Bozarslan, tüm dinleyiciler tarafından büyük ilgiyle izlenen şu açıklamaları yapmıştır:

"Bu sorular size inandırıcılıktan uzak ve gerçek dışı görünebilir. Hatta, bu soruların, barbarlığın hüküm sürdüğü dönemlerden kalma mitolojik masallara ait olduğu da düşünülebilir. Hayır, bunlar günümüze, içinde yaşadığımız 20. yüzyıla ait sorulardır. Kuzey Kürdistan'ı da içeren Türk Devleti tarafından Kürt Dili'nin, Kürt Kültürü'nün ve Kürt Edebiyatı'nın yasaklanması gerçeğe açıklık getirmek üzere yöneltilmiş sorulardır."

Konuşmasında Kürt dili, Kültürü ve edebiyatının kökenleri ve tarihçesi hakkında ayrıntılı bilgi veren Bozarslan, günümüz Türkiye'sinde bir Kürtçe alfabenin, Kürtçe bir gazetenin yayınına dahi izin verilmediğini, 1968'de Kürtçe Alfabe yayınladığı için kendisinin tutuklandığını ve Alfabe'nin yasaklandığını açıklamıştır.

"Oysa, Kürtçe, Kürdistan'da yaklaşık 20 milyon'a yakın insanın ana dilidir. Ortadoğu bölgesinde, Arapça ve Farsçanın yanı sıra üçüncü ana dil grubu olarak ortaya çıkan Kürtçe, Hint-Avrupa Dil grubuna aittir. 1071'de Türk boylarının Anadolu'ya yerleşmesinden sonra bu bölgede Kürtçe dördüncü dil olarak ortaya çıkmıştır. Ural-Altay dil grubuna ait olan Kürtçe ile Kürtçe arasındaki fark, İngilizce ile Arapça veya Fransızca ile Swahili dili arasındaki fark kadar büyüktür," diyen Bozarslan daha sonra şu çağrışı yapmıştır:

"Kürt halkı kendi yurdunda, kendi dilini kullanarak ve kendi kültürünü ve edebiyatını dilediği gibi geliştirerek dünyanın diğer halkları gibi özgürce yaşamak istemektedir. Kürt halkı, diğer halklarla olduğu gibi Türk halkı ile de eşit koşullarla barış içinde yaşamak istemektedir. Kürt halkı ulusal baskının her türünün ortadan kaldırılmasını istemektedir. Bunun içindir ki, Kürt halkı, her yazardan, her sanatçıdan, her insancıl ve demokratik örgütten, herkesten bu haklı davasına destek beklemektedir."

M. DEMİRAĞ Ş. YURDATAPAN MEKSİKA KONFERANSI'NDA

2-6 Eylül 1981 tarihlerinde Meksika'nın başkenti Mexico City'de toplanan "Yeni Bir Uluslararası Demokratik Düzene Geçiş İçin Çok Yönlü Konferans" Türkiye'deki devlet terörüne dikkati çeken karar tasarısı kabul edilmiştir.

Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü'nün düzenlediği konferansa dünyanın her köşesinden 100'e yakın üst düzeyde hukuk, ekonomi, sosyoloji ve kültür adamı katılmıştır. Bunlar arasında Türkiye'deki sanatçılar Melike Demirağ ve Şanar Yurdatan da vardır.

Meksika Cumhurbaşkanı Echeverria Alvarez'in konuşmasıyla açılan konferansa Türkiye'deki sanatçılar "Türkiye'de Kültür ve Sanat" adlı bir bildiri sunmuşlardır.

Konuşunun kabul ettiği sonuç raporunda Türkiye üzerine şu ifade bulunmaktadır: "... Türkiye örneği, egemen politik gücün ŞOVENİZM, kültür ve sa-

nat üzerinde nasıl bir baskı aracı haline getirdiğini gösteriyor. Türkiye'deki cunta, basın dahil bütün kültür kurumlarını, bu baskıyı yürütmek amacıyla kendi kontrolünde tutmaktadır."

Konferans'ın 5 Eylül'de kabul ettiği genel kararda ise şu ifade yer almaktadır:

"Konferans, Türkiye'yi yöneten cunta tarafından ULUSLARARASI BÜYÜK ŞİRKETLERİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA yürütülen yaygın DEVLET TERÖRÜNE,

"ve cuntanın, ana dili ve kültürü baskı altında tutulan Kürt toplumu dahil, Türkiye'de yaşayan tüm insanların temel demokratik insan haklarını çiğnemenin uygulamalarına dikkati çeker;

"Bağta düşünme, ifade, basın ve örgütlenme özgürlükleri olmak üzere, tüm temel insan haklarının sağlanması için dünya kamuoyunun harekete geçirilmesi ni kararlaştırır."